

NSJS

NEZAVISNI SINDIKAT JAVNIH SLUŽBI SRBIJE

Novi Sad, Trg Slobode 3, tel/faks: 025/42-00-93, 021/66-16-886, 023/51-57-57

e-mail : sindiso@sbb.rs , nsprv@mts.rs , nsprv.zr@mts.rs

- Predsednicima organizacija *NSJS*, svima
- Medijima

(Nije) jasno zašto opet odlažu uvođenje platnih razreda! *“Za isti posao - ista plata” ili “za isti posao - različita plata”*

Ranije smo Vas već obaveštavali da zabrana zapošljavanja u javnom sektoru prestaje da važi početkom sledeće godine, a ovom prilikom da je uvođenje platnih razreda još jednom pomeren – ovaj put za sredinu naredne godine.

To je novo, neprijatno, iznenađenje za stručnu javnost, za sve koji se bave javnim finansijama i naravno, za zaposlene u javnom sektoru koji godinama (još od 2007. godine) očekuju pravedniju raspodelu “budžetskog kolača” i plate koje će odražavati princip “za isti posao - ista plata”. Zašto? Iz jednostavnog razloga poznatog i brućošima studija ekonomije - odlaganje uvođenja platnih razreda za sredinu sledeće godine, defakto znači odlaganje za najmanje jednu godinu. Dakle, nabliži rok sada je početak budžetske 2021. godine.

Naime, poznato je da se ni ne mogu uvesti platni razredi, odnosno drugačiji sistem plata u javnom sektoru, a da ne promeni budžet, ili izvrši rebalans postojećeg budžeta (čitaj; usvajanje seta finansijskih zakona, prim aut.), što vlast izbegava po svaku cenu i zbog imidža uspešne finansijske konsolidacije javnih finansija, a sve to vodi na zaključak da se od platnih razreda (da li samo privremeno?) odustalo.

Ipak, u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave (MDULS) kažu da nastavljaju da pripremaju akte za reformu plata i dodaju da o samom početku primene novih rešenja i koliko će i za koga novca država odvojiti odlučuje samo Ministarstvo finansija. Međutim, Ministarstvo finansija se još uvek nije oglasilo i nije odgovorilo na pitanje zbog čega se, još jednom, odlaže uvođenje platnih razreda.

Ono što bi trebalo biti izvesno jeste da će od 1. januara biti ukinuta zabrana zapošljavanja posle šest godina, ali i da će oblast zapošljavanja biti drugačije regulisana. Naime, kako je MDULS je ranije objasnilo od sledeće godine nijedna javna institucija neće moći da prima nove radnike ako kadrovskim planom za tekuću godinu to nije predvidela i ako za njih nije obezbeđen novac iz budžeta. Vladina Komisija za davanje saglasnosti za nova zapošljavanja ubuduće će samo odobravati plan zapošljavanja u određenom državnom organu. Služba koja ima potrebu za popunjavanje određenog broja radnih mesta sačinice plan, koji će potom predati nadležnom ministarstvu, a ono potom zatražiti saglasnost Vlade Srbije.

Naš sindikat smatra da nema potrebe da se centralizovano kontroliše zapošljavanje u javnom sektoru ako se napravi održiva mreža institucija javnih službi i kvalitetna sistematizacija radnih mesta, kojoj će prethoditi stručna analiza i javna rasprava koliko je potrebno izvršilaca za određene poslove. Tim pre što je znatan broj iskusnih ljudi, koji znaju posao, otišao odlazi u penziju i ta mesta u javnom sektoru moraju se popuniti stručnim kadrovima. Na kvalitet se ne može računati ako se ljudi zapošljavaju na određeno vreme i ugovorima o povremenim i privremenim poslovima.

Podsećamo i ovom prilikom da je, prema podacima Fiskalnog saveta, do kraja 2018. broj zaposlenih u javnom sektoru smanjen za 40.000, a istovremeno je za 20.000 povećan broj onih koji su zaposleni preko ugovora o privremenim i povremenim poslovima i radu na određeno.

NSJS smatra da platne razrede nema smisla ni uvoditi, ako se oni ne odnose na ceo javni sektor, odnosno za sve zaposlene na "državnim jaslama" (bez obzira da li se radi o državnom ili lokalnom budžetu), pri čemu niko ne bi trebalo da bude izuzet (od predsednika države do spremačice u mesnoj zajednici). Što se tiče osnovnog principa našeg sindikata koji i dalje zagovaramo - najmanja zarada za najjednostavniji rad mora biti, u najgorem slučaju, jednaka minimalcu, a odnos između najmanje i najveće osnovne plate mora da bude 1:3 u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju i 1:5 u univerzitetskom obrazovanju. Pri tome mora biti i kvalitetnije rešen problem zarade početnika i zaposlenog pred penzijom (minilog rada) i on mora biti najmanje 1:2 (sada je 1:1,16, prim. aut.). Kako je ovo napred navedeno nemoguće ispuniti u okviru postojećeg budžeta potrebna su nova sredstva.

Ocenjujemo da je nova politika plata upravo i odložena zbog velikog nezadovoljstva pojedinih delatnosti u javnom sektoru, ponajpre prosvete i zdravstva.

Argumenti da je teško je urediti ovu oblast, a da svi budu zadovoljni, ne stoje jer je upravo većini zaposlenih i nije krivo na malo, koliko na nepravo. Platni razredi, dakle, imaju smisla samo ako nisu mehanički shvaćeni i ako pravilno budu vrednovane sve profesije. Što znači da vozač u javnom preduzeću ne treba da ima veću platu od vozača u nekoj državnoj ustanovi za istu vrstu posla ili da ne bi trebalo da jednako bude vrednovan rad činovnika, koji sedi u kancelariji, i inspektora, koji kada krene u kontrolu ne ide na limunadu i princes-krofne, već mora da bude dovoljno kvalifikovan da može da pronade grešku ili nešto što se skriva.

Inače usput da pomenemo da se plate u javnom sektoru trenutno utvrđuju na osnovu 23 različite osnovice, više od 500 osnovnih koeficijenata i preko 200 dodataka na osnovnu platu. Stoga odustajanje od transparentnog načina politike plata u javnom sektoru vidimo kao nameru da se država i dalje ponaša prema jednima kao majka, a prema drugima maćehinski, a deklarativne izjave u stilu da je "namera države da se zaposlenima pravedno meri učinak, kroz uvođenje jedinstvene osnovice za ceo javni sektor i precizno definisanih koeficijenta" vidimo kao mrtvo slovo na papiru.

Verovatno ima i političkih razloga za odlaganje jer ako se uredi ova oblast vlast više neće moći nagrađivati "svoje" ljude, što je nepopularno naročito u izbornoj godini, ili je razlog što naša "socijalno pravedna država" samo izbegava da uđe u aranžmane koji ih obavezuju na čvrsta pravila.

Novi Sad, 31.05.2019.god.

prof. Hadži Zdravko M. Kovač, predsednik